

koložima, politoložima, socioložima, gospodarstvenicima i političarima koji u užem i širem smislu izučavaju međunarodne odnose, komunikacije, politiku i gospodarstvo.

Primljeno: 2011 – 07 – 18

Prof.dr.sc.Mario Plenković
Katedra za komunikologiju Grafički fakultet,
Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska

DRUŠTVO I TEHNOLOGIJA 2012 – DR. JURAJ PLENKOVIĆ, Zagreb, Hrvatsko komunikološko društvo / Croatian Communication Association, str.739

Elektonički zbornik radova "Društvo i tehnologija 2012 – dr. Juraj Plenković", u obujmu od 739 stranica, sadržava znanstvene radove koji su prezentirani na tradicionalnom međunarodnom znanstvenom skupu "Društvo i tehnologija 2012 – Dr.Juraj Plenković" koji se održao u Lovranu od 28-30.lipnja 2012. godine.

Nakladnik zbornika je Hrvatsko komunikološko društvo u suradnji s nakladničkim partnerima (MediaNet, PressCut i Alma Mater Europea), dok su organizatori skupa International Federation of Communication Associations i Hrvatsko komunikološko društvo, a suorganizatori su Fakultet za menadžment i turizam, Sveučilište u Rijeci, Katedra za komunikologiju, Grafički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Visoka škola za poslovanje i upravljanje "Baltazar Adam Krčelić" i Alma Mater Europea, Europsko središće Maribor. Zbornik se sastoji od osam tematskih cjelina: (I) Društvo, tehnologije i škola budućnosti, (II) Nove ICT tehnologije, mediji i e-obrazovanje, (III) Komunikacijski menadžment i odnosi s javnostima, (IV) Znanost, kultura, religija, tehnologija i razvoj društva, (V) Društvo i međugeneracijski dijalog, (VI) Bolonjski obrazovni proces i budućnost obrazovanja, (VII) Tehnologija i svjetski turistički trendovi i (VIII) Novinarstvo i Europa (1992.-2012.). Recenzenti objavljenih znanstvenih radova su renomirani i uvaženi domaći i inozemni znanstvenici i istraživači: Prof.dr.sc.Thomas A. Bauer (Austrija), Prof.dr.sc. Ivo Cifrić (Hrvatska), Prof.dr.sc. Ksenija Čulo (Hrvatska), Prof.dr.sc. Boguslawa Dobek-Ostrowska (Poljska), Prof.dr.sc. Slobodan Elezović (Hrvatska), Prof.dr.sc. Waldemar Furmanek (Poljska), Prof.dr.sc. Vlado Galičić (Hrvatska), Prof.dr.sc. Jozsef Gyorkos (Slovenija), Prof.dr.sc. Vitomir Grbavac (Hrvatska), Prof.dr.sc. Jouko Havunen (Finska), Prof.dr.sc. Milan Jurina (Hrvatska), Prof.dr.sc. Klaus Krippendorf (SAD), Prof.dr.sc. Vladimir Lvov (Rusija), Prof.dr.sc. Omer Ozer (Turska), Prof.dr.sc. Mile Pavlić (Hrvatska), Prof.dr.sc.Mario Plenković (Hrvatska), Prof.dr.sc. Mirko Pšunder (Slovenija), Prof.dr.sc.

Vladimir Rosić (Hrvatska), Prof.dr.sc. Franko Rotim (Hrvatska), Prof.dr.sc. Daniela Roventa Frumusani (Rumunjska) , Prof.dr.sc. Zdravko Šorđan (Srbija), Prof.dr.sc. Ludvik Toplak (Slovenija), Prof.dr.sc. Slobodan Uzelac (Hrvatska), Prof.dr.sc. Emil Vlajki (Bosna i Hercegovina), Prof.dr.sc. Minka Zlateva (Bugarska), Prof.dr.sc. Vilko Žiljak (Hrvatska), Prof.dr.sc. Gerhard Wazel (Njemačka / Germany). U uvodniku zbornika, prof. Mario Plenković naglašava da je "profilirana značajka ovoga međunarodnoga znanstvenog skupa i svih sudionika, brojnih stručnjaka iz zemlje i inozemstva, široka mogućnost prožimanja vrhunskih znanstvenika – teoretika, i vrsnih pragmatika, koji se u danima održavanja skupa susreću punom pozornošću i oblicima, opsezima i obujmom razmjene ideja iz svojih tvoračkih nadahnuća". Upravo ova misao najbolje opisuje i radove prezentirane u Zborniku: prožimanje znanstvenih disciplina, interdisciplinarnost i pragmatičan spoj znanstvene teorije i njezine primjene u praksi. U uvodnom dijelu zbornika objavljen je i rad utemeljitelja ovog međunarodnog skupa dr.sc. Juraja Plenkovića, koji je obilježio njegov znanstveni rad "Vjera i komunikacija među narodima". Prva tematska cjelina (I) Društvo, tehnologije i škola budućnosti donosi tri iznimna rada : "Čovjek u društvu i sistemu", u kojemu autor prof.dr.sc. Ivan Cifrić analizira promjene u odnosu pojedinca i društva i to kao različiti aspekti: institucionalni, razvojni, komunikacijski, politički, vremenski, kulturni, znanstveni, metodički, te aspekt kontrolne i ciljeva, zatim rad prof.dr.sc. Jane Žiljak Vujić "Informacija za vizualni i infracrveni spektar" u kojemu autorica referira o novoj metodi upravljanja informacijama korištenjem INFRAREDESIGN-a, te rad prof. Damira Bukovića i suradnika pod nazivom "Tehnologija aplikacije ozona u vitalnim medicinskim područjima". Tematska cjelina (II) Nove ICT tehnologije, mediji i e-obrazovanje sastoji se od 23 rada domaćih i inozemnih autora koji sa aspekta teorije i prakse daju uvid u nove tehnologije i njihov moguć utjecaj na obrazovanje u budućnosti. Cjelina (III) Komunikacijski menadžment i odnosi s javnostima sastoji se od 20 znanstvenih radova koji se bave temama poput: komunikacija u pregovaranju, proces otkrivanja znanja za izgradnju profila kupaca, mogućnosti INFRAREDESIGN-a u marketinškom miksu, poslovno komuniciranje u bankarstvu, brandiranje, političko komuniciranje, komunikacija i konkurentska prednost, timski rad, neverbalna komunikacija, krizna komunikacija u turizmu, menadžment u školama, višejezična poslovna komunikacija, komunikacija u kulturnim djelatnostima. Slijedeća tematska cjelina pod nazivom Znanost, kultura, religija, tehnologija i

razvoj društva ima ukupno 15 radova od kojih je vrijedno posebno istaknuti rad prof.dr.sc. Antuna Šundalića "Između društva rada i društva znanja" u kojemu autor naznačuje stanje u hrvatskom društvu koje se trudi ući iz društva rada u društvo znanja, te red prof.dr. sc. Slave Kukića pod nazivom "Konfliktna društva i temeljna pitanja europske budućnosti" u kojem se razmatraju pitanja budućnosti – ljudska prava i slobode, demokracija kao temeljni princip života, viši životni standard, veći stupanj sigurnosti – temeljna pitanja prema kojima je usmjerena kolektivna energija europskih društava. Cjelina pod nazivom "Društvo i međugeneracijski dijalog" sadrži 9 radova iz znanstvene discipline gerontologije, znanosti čija će uloga u budućnosti zasigurno imati važan značaj za društvene sisteme koji će morati pronaći načina za zadovoljenje potreba starijeg stanovništva. Ova tematska cjelina, u kojoj se posebno ističu radovi znanstvenika Alma Mater Europea – ESM, bavi se problematikom kvalitete života starijih ljudi i njihovim uključivanjem u društveni život. Teme su: uključivanje starijih u informacijsko društvo e-opismenjavanjem, nasilje nad starijim odobama, spol i međugeneracijski dijalog, slobodno vrijeme i aktivnosti u trećem razdoblju života, socijalni marketing u ulozi intervencije i odnos starijih osoba prema slobodnom vremenu. Cjelina "Bolonjski obrazovni proces i budućnost obrazovanja sadrži radove renomiranih pedagoga i uvažanih znanstvenika koji promišljaju obrazovanju i promjenama koje je doni bolonjski proces, razmatra se uloga obitelji u funkciji odgoja i obrazovanja, zatim sastavljanje i vrednovanje testova u bolonjskom obrazovanju, kompetencije nastavnika, ciljevi škole s gledišta učitelja i učenika, te kreativnost kao oblik komunikacije u odgojno-obrazovnom radu. Tematska cjelina "Tehnologija i svjetski turistički trendovi daje značajan doprinos u promišljanju turizma sa aspekta razvoja tehnologije. Vrijedan doprinos ovoj tematskoj cjelini dali su znanstvenici sa Fakulteta za menadžment i turizam, Sveučilišta u Rijeci, koji u svojim radovima obrađuju suvremenu problematiku poslovanja putem weba, trendovi i primjena interneta, web booking, rudarenje web podataka, modeliranje e-turističke potražnje, medijska konvergencija i turizam. Zaključna cjelina "Novinarstvo i Europa (1992.-2012.) sadrži radove koji propituju ulogu novinarstva u burnome dvadesetogodišnjem razdoblju europske i hrvatske povijesti. Možemo zaključiti da znanstveni sadržaji ovog vrijednog Zbornika donose nove interdisciplinarne, medijske i komunikacijske sadržaje koje obilježava misao vodilja utemeljitelja ovoga međunarodnog skupa – „Graditi moralnost, materijalnost, idejnost, je teško na olakotnim ruševinama iz prošlosti. Tu znanost postaje

prioritetnom snagom koja će uvijek smjerati kvalitetnijem životu.“

Iz svega iznesenog slobodni smo Zbornik preporučiti svim zainteresiranim stručnjacima i znanstvenicima, te svima onima koji teorijski i praktično izučavaju trendove u medijima, tehnologiji, komunikacijskom menadžmentu, obrazovanju i novinarstvu.

Primljeno: 2012 – 06 – 25

Daria Mustić

Katedra za komunikologiju, Grafički fakultet,
 Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska

Patricia Arnold, Lars Kilian, Anne Thilloßen, Gerhard Zimmer: Handbuch E-Learning – Lehren und Lernen mit digitalen Medien, Bielefeld, W. Bertelsmann Verlag, 2011., 469 str.

Das vorliegende Handbuch ist ein wissenschaftlich gut fundiertes und anwendungsorientiertes Werk zum Thema Lehren mit digitalen Medien. Obwohl im Titel das Wort Lernen öfters vorkommt als Lehren, ist das Buch vor allem Lehrern und –Dozenten gewidmet, zugeschnitten eher auf die Hochschule als auf frühere Stufen der Bildung. Der englische Ausdruck E-Learning gibt den Eindruck der Bildungsvorgang möge gleichwertig mit Lernen sein, es ist aber, sowohl theoretisch angenommen wie empirisch nachgewiesen, das Lehren dasjenige, das den Bildungsprozess gestaltet und auch Verantwortung für Lernresultate übernehmen muss. Und diese hierarchische Rollenverteilung zwischen Lehrern und Lernenden ändert sich auch in „digitalen Welten“ nicht, obwohl Technik für einige Demokratisierungsprozesse in vielen Gesellschaftssystemen, so auch im Bildungssystem, gesorgt haben möge. E-Teaching wäre also, wie die Autoren (im Kapitel 2.1) umfangreicher ausführen, der passendere Begriff für vieles was als E-Learning geführt/verstanden wird. Die Betonung auf Hochschulstufe, sowohl im Inhalt wie in Darstellungsform dieses (Hand)Buches, entgeht wohl aus Erfahrungen von Autoren, die alle an deutschen Universitäten tätig sind und in Forschung und Ausführung, durch Projektarbeit oder Lehrein-satz, das Thema „digitales Lehren und –Lernen“ langjährig verfolgen. Mit diesem Werk setzten sich die Autoren „drei zentrale Ziele“ um „Bildungsangebote per E-Learning zu organisieren“ (S. 13, Hervorhebungen wie im Original):

- Das Thema „Virtuelle Bildungsangebote“ aus den *Blickwinkeln der verschiedenen Akteure* als auch in der *Perspektive der Koordination und des Zusammenwirkens dieser Akteure* zu behandeln.